

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
แบบรายงานการพิจารณาให้ปริญญาเกิตติศักดิ์
สรูปประวัติและผลงาน
ของ
นางสกุณา แก้วกล้า

๑. ประวัติครอบครัว

๑.๑ ประวัติส่วนตัว

นางสกุณา แก้วกล้า ศาสนาพุทธ อายุ ๖๓ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๕ ภูมิลำเนาเดิม ตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง ปัจจุบัน อยู่ที่ ๓๗๔ ถนนโชคสมานคุณ ๕ ปากซอย ๑๘ รางรถไฟ

นางสกุณา แก้วกล้า มีชื่อเล่นว่า นก หรือนิง เป็นบุตรคนที่ 2 และมีพี่น้องต่างบิดา ๓ คน ดังนี้

๑. นางนวล แก้วกล้า
๒. นางสกุณา แก้วกล้า
๓. นางละออง งามอาจ
๔. นายสมใจ งามอาจ
๕. นายประจวบ งามอาจ

นางสกุณา แก้วกล้า ถือกำเนิดขึ้นภายใต้ครอบครัวลูกเกษตรกร เป็นเด็กบ้านนอกที่ห่างไกลความเจริญพอสมควร ในสมัยนั้นตั้งแต่เริ่มแรกของชีวิตเป็นบุคคลที่ยื่นทำงานเพราะบิดามารดาเป็นเกษตรกร จึงต้องช่วยเหลือทางบ้านทำงานตามสภาพของสังคมชนบทที่เป็นอยู่ในสมัยนั้น ซึ่งคนส่วนใหญ่ประกอบ อาชีพทำเรื่องสวนไร่นา นางสกุณา แก้วกล้า จึงคลุกคลีกับวิถีชนบทที่มีอาชีพเกษตรกร

๑.๒ ครอบครัว

ในวัย ๒๐ ปี นางสาวกัญญา แก้วกล้า ได้สมรสกับนายบุญธรรม อ่องเซ่ง เป็นบุตรชายโนราเดิมกับโนราหนูวาดมีบุตรด้วยกัน ๑ คน คือ นายศุภชัย อ่องเซ่ง และเมื่ออายุ ๒๕ ปี ได้หย่ากับนายบุญธรรม อ่องเซ่ง ต่อมาเมื่ออายุ ๓๔ ปี ได้สมรสใหม่กับนายวินัย ทองรุ่ง มีบุตรสาว ๑ คน คือ นางสาวชนิดา ทองรุ่ง

บุตรคนที่ 1 ได้รับการศึกษาจบปริญญาตรี และคนที่ ๒ กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ด้วยการอบรมเลี้ยงดูที่ดีอยู่ในโอวาทและประสบความสำเร็จของบุตรด้วย นางสาวกัญญา แก้วกล้า และนายวินัย เป็นผู้มั่งใจดี ทั้งกริยามารยาทที่อ่อนโยน ถ่อมตน เป็นแบบอย่างที่ดีงามของลูกๆ เป็นที่ยอมรับนับถือของกลุ่มศิลปินพื้นบ้านและบุคคลทั่วไป

๒. ประวัติการศึกษา

ในวัย ๗ ปี นางสาวกัญญา แก้วกล้า ได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนบ้านต้นปรัง ตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง หลังจากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงออกมาช่วยเหลือบิดา มารดา ทำงาน ด้วยใจใฝ่การศึกษา นางสาวกัญญา แก้วกล้า มีความประสงค์จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้น แต่ด้วยความไม่พร้อมปัจจัยหลายประการเป็นผลให้ต้องยุติความคิดที่จะศึกษาต่อ

๓. ประวัติการทำงาน

๓.๑ ด้านความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

๓.๑.๑ เป็นนักแสดงโนราตั้งแต่อายุ ๑๐ ปี จนถึงปัจจุบัน โดยเป็นคนรำ แสดงละครโนรา ร้องเพลง ประกอบพิธีกรรมโดยใช้ชีวิตเป็นนักแสดงโนราร่วมกับคณะ โนราหมึกจังหวัดตรัง โนราแป้น เครื่องงาม ตรัง โนราเต็มวัน - วาด ตรัง โนราวิทยาลัยครูสงขลา โนราถวิล จำปาทอง คณะโนราอบ - อวบ สงขลา จนกระทั่งตั้งคณะของตนเอง คือ โนรานกน้อย เสียงเสน่ห์

๓.๑.๒ เป็นนักแสดงโนราหญิงที่มีท่ารำเป็นเอกลักษณ์ เสียงดี มีความรู้ความสามารถในการร้องกลอนมุกโต บทกวีพรีดี การรำบทพื้นหน้า รำเพลงทับ เพลงโทน และได้ร่วมงานด้วยคณะโนราในสถานศึกษา เช่น สถาบันพัฒนศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลคลองหก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น พร้อมทั้งเป็นครูภูมิปัญญาของกระทรวงวัฒนธรรมด้านโนรา และได้ร่วมงานทำ V.C.D. โนราร่วมกับนายเอกชัย ศรีวิชัย ชุดโนรานกน้อย โต้กลอนสดกับเอกชัย ศรีวิชัย

๓.๑.๓ เป็นนักแสดงโนราที่มีความรู้ความสามารถในการซ่อมสร้างเครื่องแต่งกายโนรา โดยปกติการร้อยลูกปัดโนราถือเป็นงานหัตถศิลป์ที่มีความยากและต้องอดทนต้องความชำนาญพิเศษมีความรู้ในวิธีการซ่อมด้วย ซึ่งหาบุคคลช่างซ่อมยากมากในการเรียน และถ่ายทอด

๓.๑.๔ เป็นนักแสดงโนราผู้หญิงที่มีความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ออกแบบสร้างสรรค์ ตามขอบของโนรา จึงได้รับเชิญเป็นคณะกรรมการประกวดแข่งขันโนราทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ถึง ระดับชาติ และได้รับเชิญในการเป็นกรรมการพิจารณาการนำเสนอผลงาน การสร้างสรรค์ผลงานการแสดงของ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างๆ

๓.๒ ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้

๓.๒.๑ เป็นผู้ถ่ายทอดการรำโนราให้กับศิษย์จนกระทั่งศิษย์ได้จัดตั้งคณะ และมีชื่อเสียงโด่งดังใน ยุคปัจจุบัน เช่น โนราใจักดาวรุ่ง ศิษย์แมนน้อย หาดใหญ่ โนราสมาน สืบสานศิลป์ เป็นต้น

๓.๒.๒ ได้รับการติดต่อไปสอนและเป็นวิทยากรในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึง ระดับอุดมศึกษา เช่น โรงเรียนธิดานุเคราะห์ อำเภอหาดใหญ่, โรงเรียนเทศบาล ๒ (อ่อนอุทิศ) จังหวัดสงขลา โรงเรียนเทศบาล ๕ (วัดหัวป้อมนอก) จังหวัดสงขลา, โรงเรียนเขาแดงกุลวิทยา อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัด สงขลา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณ, สถาบันพัฒนศิลป์ เป็นต้น

๓.๒.๓ ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ข้าราชการและผู้สนใจทำผลงานวิจัยในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก วิชาการของท่านถ่ายทอดให้ผู้ทำวิจัยดังกล่าวจัดเป็นผลงานเมื่อจบการศึกษา รวมถึง การถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับบุคคลที่สนใจในทุกสาขา อาชีพ เช่น นักศึกษา ประชาชน บุคคลทั่วไป

๓.๒.๔ ได้ถ่ายทอดความรู้เรื่องการซ่อม สร้างแต่งกายโนรา เช่น การร้อยลูกปัดโนรา ผ้าห้อยหน้า และวิธีซ่อมให้ผู้สนใจ และจัดทำเป็นชุดกลุ่มอาชีพเพื่อเป็นการสร้างเสริมรายได้ ให้กับกลุ่มศิลปิน และบุคคลทั่วไป

๔. ประสบการณ์ในการทำงานและความดีความชอบที่ใช้

๔.๑ ประสบการณ์ในการทำงาน

๔.๑.๑ การรำโนรา จังหวัดตรัง เป็นแหล่งศิลปะและวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงดังคำว่า “มาแต่ตรังไม่ หนังก็นอรา” สิ่งเหล่านี้ผูกพันกับวิถีชีวิตตั้งแต่วัยเด็ก ศิลปะการแสดงโนราจึงได้ซึมซับกับผู้คนตลอดมา และ ด้วยความเชื่อผูกพันต่อวิถีนี้บรรพบุรุษโนราว่าตนเองมีเชื้อสายโนราจึงฝึกรำโนราตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ จนกระทั่งอายุ ๑๐ ปี เริ่มออกแสดง ได้ผ่านการเรียนรู้จากครูโนราหลายท่าน อยู่กับคณะโนราหลายคณะ ประสบการณ์เหล่านี้ได้สร้างสมความรู้ความสามารถในการแสดงโนรา ด้านการรำ การร้องกลอนโนรา ร้อง เพลงลูกทุ่ง แสดงละครโนรารับบทนางเองของโนราเต็มในยุคเฟื่องฟู จนกระทั่งทำให้เป็นโนราที่มีความรู้ ความสามารถโดดเด่น เรื่องทำรำ เสียงโนรา จนกระทั่งศิลปินที่มีชื่อเสียง เอกชัย ศรีวิชัย ยอมมอบตัวเป็นศิษย์ และเชิญร่วมแสดงบันทึก V.C.D. เพื่อจัดจำหน่าย

๔.๑.๒ คิดประดิษฐ์ ทำรำประสมท่า การรำตีบทตามอัตลักษณ์ของนางสกุณา แก้วกล้า ด้วย โนราส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชายทำรำแบบท่ามัดทะแมงมีพลัง ดังนั้นจึงมีการคิดออกแบบให้เข้ากับสระของผู้รำ จนถือได้ว่าเป็นต้นแบบการรำโนราผู้หญิงที่มีความนุ่มนวล อ่อนช้อย แต่มีพลัง และได้ถ่ายทอดไปยังศิษย์ หลากๆ รุ่น จนเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของนางสกุณา แก้วกล้า และสร้างเทคนิคการรำตีบท แบบ ๑ ชั้น ๒

ชั้น ๓ ชั้น มารวมไว้ในบทเกี่ยวกับเพื่อเพิ่มความคมชัดของท่ารำ สนุกสนานจนโนราหลายคณะนำไปเป็นแบบอย่าง แต่ได้รับสมญาในกลุ่มศิลปินโนราว่า “โนราหญิงที่รำสวยที่สุดในภาคใต้”

๔.๑.๓ เป็นนักคิดออกแบบลายลูกปัดโนรา เป็นผู้สัมผัสกับวิถีการแต่งกายด้วยชุดโนรามานแต่เด็ก จากการสังเกตใฝ่ฝัน คิดสร้างเครื่องแต่งกายโนราตามจินตนาการ และศึกษาเรียนรู้โดยทดลอง และแสวงหาวิธีการทำ จึงทำให้เกิดลายใหม่เกิดขึ้นในตัวชุดโนรา เช่น ลายลูกแก้ว ลายดอกพุดตาน ลายเปลวเพลิง ทำให้เป็นที่นิยมของเหล่านักแสดงโนรานำไปเป็นเป็นแบบ และต่อมากรมส่งเสริมวัฒนธรรมมอบให้เป็นครุภูมิปัญญา ด้านเครื่องแต่งกายโนรา

๔.๑.๔ การแสดงบันทึกการรำโนรา ด้วยเป็นผู้มีความสามารถในการแสดงและเป็นที่ยอมรับของผู้ชมโนรา มีห้องบันทึกแผ่นเสียง นำไปบันทึกแผ่นเสียง และภาพ เช่น ห้างมลิโนตรา พัทลุง ไอควมมีเดีย เป็นต้น

๔.๑.๕ การประพันธ์บทโนรา ได้มีการประพันธ์บทโนราในโอกาสต่างๆ ประเภท กลอนแปด กลอนหก กลอนสี่ บทพื้นหน้า บทเพลงทับเพลงโชน บทเฉลิมพระเกียรติ และบทร้องเฉพาะกาล เป็นต้น

๔.๒ ความดีความชอบที่ได้รับ

๔.๒.๑ ครุภูมิปัญญา กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๔.๒.๒ ครุภูมิปัญญาเทศบาลนครหาดใหญ่

๔.๒.๓ เกียรติบัตรการถ่ายทอดโนรากับสถานศึกษา

๕. ผลงานดีเด่นโดยสรุป

๕.๑ เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งสมควรยกย่องเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไป

ด้วยปัจจุบันวัยที่ชราลง งานต่างๆ จึงต้องคัดกรองตามความสำคัญของงาน แต่ด้วยจิตวิญญาณความเป็นศิลปินที่รักในความเป็นศิลปินโนรา นางสกุณา แก้วกล้า ยังคงรับแสดงโนราทั้งประเภทพิธีกรรม และบันเทิง และรับเชิญไปทำกิจกรรมตามสถาบัน และสถานที่ต่างๆ ที่ได้เชิญ รวมถึงมีการบันทึกผลงานการแสดงของคณะ และตนเองให้บุคคลรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้และยังคงไม่ละทิ้งการถ่ายทอดให้กับศิษย์ ในสถานศึกษาที่ตนเองได้ปฏิบัติมาตลอด ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา กับระดับอุดมศึกษา เป็นปูชนียบุคคลที่มีความสามารถทางด้านการแสดงโนรา ศิลปะการแสดงอัน

เป็นอัตลักษณ์ของชาวใต้

๕.๒ เป็นบุคคลที่บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปซึ่งสมควรยกย่อง

๕.๒.๑ ได้รับเชิญเป็นกรรมการตัดสินการประกวดโนราชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๕.๒.๒ ได้รับเชิญเป็นกรรมการตัดสินการประกวดโนรา วันอนุรักษ์มรดกไทย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

๕.๒.๓ ได้รับเชิญเป็นกรรมการตัดสินการประกวดโนรา งานกาชาดประจำปีจังหวัดสงขลา

๕.๒.๔ ได้รับเชิญเป็นกรรมการตัดสินการประกวดโนรางานมหกรรมโนราจังหวัดพัทลุง

๕.๒.๕ ได้รับเชิญแสดงร่วมศิลปินแห่งชาติ ครูควน ทวนยก งานวัฒนธรรมสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

๕.๒.๖ ได้รับเชิญผู้วิพากษ์หลักสตรี สาขาศิลปะการแสดง สาขานโนรา คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยทักษิณ และเป็นที่ปรึกษา สาขานาฏยรังสรรค์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

๕.๒.๗ ได้รับเชิญจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม บันทึกการแสดงโนราเพื่อการเผยแพร่

๕.๒.๘ ได้รับเชิญจากกระทรวงวัฒนธรรมในการถ่ายทอด การซ่อมสร้างเครื่องแต่งกายโนรา

๕.๒.๙ ได้รับเชิญจากสถานที่ราชการต่างๆ เพื่อการแสดงโนราถ่ายทอดศาสตร์ทางโนราในวาระโอกาสต่างๆ

๕.๓ เป็นบุคคลที่มีผลงานทางด้านวิชาการดีเด่น ในสาขาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และผลงานทางวิชาการนั้น เป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งแก่บุคคลในวงการศึกษา

นางสกุณา แก้วกล้า เป็นครุภูมิปัญญาทางศาสตร์ด้านโนรา ที่ผ่านการสร้างสมประสบการณ์ องค์ความรู้ด้านโนราทุกแขนง กรบอบกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขานาฏยรังสรรค์ ได้เปิดสอนแขนงโนรา ซึ่งมีรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรที่นางสกุณา แก้วกล้า มีความรู้ความเชี่ยวชาญทั้งศาสตร์ศิลป์ การถ่ายทอดองค์ความรู้ แก่นักศึกษาได้ เช่น รายวิชา โนราพื้นฐาน ชับบทโนรา โนราทำบท โนราเพลง ทับเพลงโทน การออกแบบเครื่องแต่งกายโนรา การออกแบบการรำประสมท่า โนรารำเฉพาะอย่าง ฯลฯ ซึ่งในรายวิชาดังกล่าวถือเป็นความชำนาญการพิเศษ ในการเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ได้เป็นอย่างดีเยี่ยม นอกจากนี้ ยังมีผลงานที่โดดเด่นคือ

๕.๓.๑ ผลงานการแสดงโนราที่ใช้ในการดูเพื่อความบันเทิง และศึกษาเรียนรู้ในระบบ V.C.D., เว็บไซต์, และสามารถเปิดดูใน Google โนรานกน้อย เสียงเสน่ห์

๕.๓.๒ คิดประดิษฐ์ ทำรำประสมท่า การรำตีบทตามอัตลักษณ์ของนางสกุณา แก้วกล้า ด้วยโนราส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชายทำหน้าที่ท่ามดทะแมงมีพลัง ดังนั้นจึงมีการคิดออกแบบ จนถือได้ว่าเป็นต้นแบบการรำโนราผู้หญิงที่มีความนุ่มนวล อ่อนช้อย แต่มีพลัง และได้ถ่ายทอดไปยังศิษย์หลายๆ รุ่น จนเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของนางสกุณา แก้วกล้า และสร้างเทคนิคการรำตีบท แบบ ๑ ชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น มารวมไว้ในบทเกี่ยวกับเพื่อเพิ่มความคมชัดของท่ารำ สนุกสนานจนโนราหลายคณะนำไปเป็นแบบอย่าง แต่ได้รับสมญาในกลุ่มศิลปินโนราว่า “โนราหญิงที่รำสวยที่สุดในภาคใต้”

๕.๓.๓ เป็นนักคิดออกแบบลายลูกปัดโนรา เป็นผู้สัมผัสกับวิธีการแต่งกายด้วยชุดโนราม้าแต่เด็ก จากการสังเกตใฝ่ฝัน คิดสร้างเครื่องแต่งกายโนราตามจินตนาการ และศึกษาเรียนรู้โดยทดลอง และแสวงหาวิธีการทำ จึงทำให้เกิดลายใหม่เกิดขึ้นในตัวชุดโนรา เช่น ลายลูกแก้ว ลายดอกพุดตาน ลายเปลวเพลิง ทำให้เป็นที่นิยมของเหล่านักแสดงโนรานำไปเป็นแบบ และต่อมารวมส่งเสริมวัฒนธรรมมอบให้เป็นครุภูมิปัญญา ด้านเครื่องแต่งกายโนรา

๕.๓.๔ การแสดงบันทึกการรำโนรา ด้วยเป็นผู้มีความสามารถในการแสดงและเป็นที่นิยมของผู้ชมโนรา มีห้องบันทึกแผ่นเสียง นำไปบันทึกแผ่นเสียง และภาพ เช่น ห้างมิลินทรา พัทลุง ไอควิมีเดีย เป็นต้น

๕.๓.๕ การประพันธ์บทโนรา ได้มีการประพันธ์บทโนราในโอกาสต่างๆ ประเภท กลอนแปด
กลอนหก กลอนสี่บทพื้นหน้า บทเพลงทับเพลงโทน เป็นต้น

กรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงเห็นสมควรมอบปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
กิตติมศักดิ์ สาขานาฏยรังสรรค์ แก่นางสกุณา แก้วกล้า เพื่อเป็นเกียรติประวัติสืบไป

ภาคผนวก

ให้สัมภาษณ์ด้านวิชาการข้อมูลวัฒนธรรมโนราท้องถิ่น

ร้อยลูกปัดโนรา

แสดงประกอบโนราฟิธีกรรมร่วมกับ ศาสตราจารย์สาโรจน์ นาคะวิโรจน์

แสดงโนราบันเทิงร่วมกับลูกศิษย์ โนราใจ๊กน้อย ดาวรุ่งศิษย์นกน้อยเสียงเสน่ห์

และโนราสมาน สืบสานศิลป์